

22.11.2022

Тема: Правила знаходження первісних

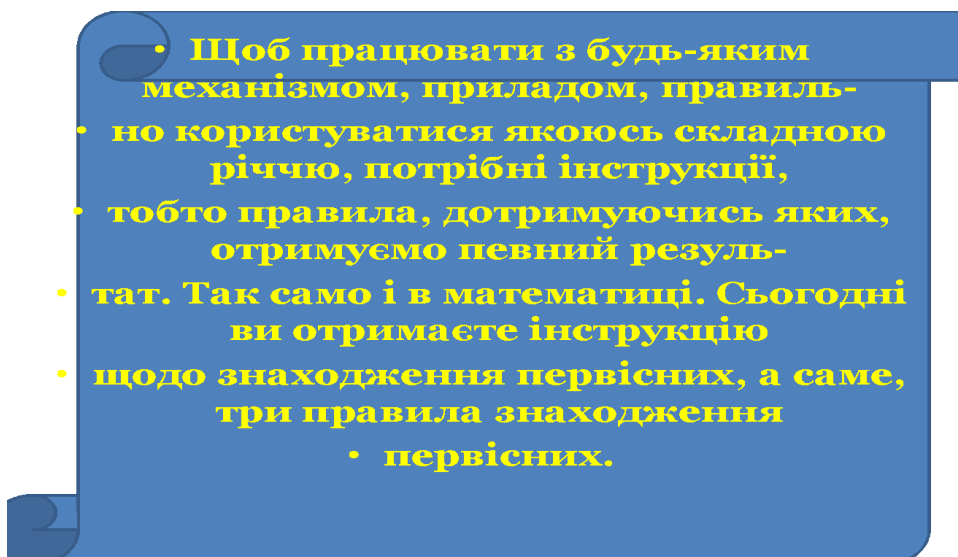
Посилання

на

підручник:

<https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidruchnyky-11-klas-2019/13-matematyka-11-klas/merzlyak-ag-matematyka-algebra-i-poch-analizu-ta-geometriya-riven-standartu-11-kl.pdf>

Матеріали до теми:

- Щоб працювати з будь-яким механізмом, приладом, правильно-
- но користуватися якоюсь складною річчю, потрібні інструкції,
- тобто правила, дотримуючись яких, отримуємо певний результат. Так само і в математиці. Сьогодні ви отримаєте інструкцію
- щодо знаходження первісних, а саме, три правила знаходження
  - первісних.

Правило 1 знаходження первісних

- Якщо $F(x)$ і $G(x)$ — первісні відповідно функцій $f(x)$ і $g(x)$ на деякому проміжку, то функція $F(x) \pm G(x)$ є первісною функції $f(x) \pm g(x)$.
- **Доведення:** Оскільки $F'(x)=f(x)$, $G'(x)=g(x)$, то $(F(x) \pm G(x))' = F'(x) \pm G'(x) = f(x) \pm g(x)$.
- Це правило можна сформулювати в іншій формі: інтеграл суми (різниці) функцій дорівнює сумі (різниці) інтегралів:

Правило 2 знаходження первісних

- Якщо $F(x)$ є первісною для функції $f(x)$, а C — стала, то $CF(x)$ — первісна для функції $Cf(x)$.
- Доведення: Оскільки $F'(x) = f(x)$ то $(CF(x))' = CF'(x) = Cf(x)$.
- Це правило можна сформулювати в іншій формі: постійний множник можна виносити за знак інтеграла.

Правило 3 знаходження первісних

- Якщо $F(x)$ є первісною для $f(x)$, а k і b — постійні числа, причому $k \neq 0$, то $1/k * F(kx + b)$ є первісною для функції $f(kx + b)$.
- Дійсно, за правилом похідної складеної функції маємо:

• $= F'(kx + b) \cdot k = F'(kx + b) = f(kx + b)$.

- Це правило можна записати в інтегральній формі:

Приклад 1.

Знайдіть первісні для функції
 $f(x) = x + \cos x$.

• Розв'язання

- Оскільки для x одна із первісних є x , а для $\cos x$ однією із первісних є $\sin x$, то однією із первісних функції $x + \cos x$ є функція $x + \sin x$, отже,

$$F(x) = x + \sin x + C.$$

- Відповідь: $F(x) = x + \sin x + C$.

Приклад 2.
Знайдіть первісні для функції
 $f(x) = 3e^x + 5\sin x - 6x^2$.

Розв'язання

Оскільки однією із первісних для функції e^x є функція e^x , то однією із первісних для функції $3e^x$ є $3e^x$; оскільки однією із первісних для функції $\sin x$ є $-\cos x$, то однією із первісних для функції $5\sin x$ є $-5\cos x$; первісною функції $6x^2$ є $6 \cdot \frac{x^3}{3} = 2x^3$.

Отже, $F(x) = 3e^x - 5\cos x - 2x^3 + C$ — первісні для функції $f(x) = 3e^x + 5\sin x - 6x^2$.

- Відповідь: $F(x) = 3e^x - 5\cos x - 2x^3 + C$.

Приклад 3. Знайдіть первісні для функцій:

а) $f(x) = (8 - 3x)^5$;   б) $f(x) = e^{9x-1}$.

Розв'язання

Оскільки первісною для функції x^5 є функція $\frac{x^6}{6}$, то згідно з правилом 3 шукані первісні:

б) Оскільки однією із первісних для функції e^x є функція e^x , то згідно з правилом 3 маємо:

$$F(x) = \frac{1}{9} e^{9x-1} + C.$$

Завдання:

1. Опрацювати теоретичний матеріал §2, п. 10.
2. Законспектувати означення, теореми, правила.
3. Виконати письмово вправи: 10.1, 10.3.
4. Переглянути відеоматеріали за посиланням:

<https://svitppt.com.ua/algebra/pervisna.html>

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!!! Роботу виконувати у робочому або окремому зошиті (якщо робочий залишився у гуртожитку), фотографувати і надсилати на електронну адресу valentinatalavera@ukr.net , у темі листа вказувати – ПІБ, предмет, номер групи.

Можна підготувати мультимедійну презентацію з теми і надіслати на електронну адресу valentinatalavera@ukr.net .